

**การประเมินโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร: กรณีศึกษา ธ.ก.ส. สาขาแก่งคอย
อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี**

**THE EVALUATION OF FARMER CREDIT CARD PROJECT, A CASE STUDY OF
BANK FOR AGRICULTURE AND AGRICULTURAL CO-OPERATIVES (BAAC),
KAENGKHOI BRANCH, KAENGKHOI DISTRICT, SARABURI PROVINCE.**

วรณัฐ นิธิกุลรัตน¹
สุชนี่ เมธิโยธิน²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร กรณีศึกษา ธ.ก.ส. สาขาแก่งคอย อ.แก่งคอย จ.สระบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นเกษตรกรผู้ใช้บริการบัตรสินเชื่อเกษตรกรของ ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ทำการเก็บตัวอย่างจำนวน 359 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการสุ่มเลือก จำนวน 3 คน คือ ผู้จัดการสาขา ผู้ช่วยผู้จัดการสาขา และหัวหน้าหน่วยอำเภอ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในด้านโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย เพื่อทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส. สาขาแก่งคอย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการบัตรสินเชื่อเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ช่วงอายุ 31-40 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา มีรายได้ 100,001-150,000 บาทต่อปี มีที่ดินน้อยกว่า 10 ไร่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน มีหนี้สินครัวเรือน จำนวน 50,001-100,000 บาท การให้บริการของธนาคาร ส่วนใหญ่เกษตรกรได้รับวงเงินบัตรสินเชื่อ 40,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 68.50 มีการใช้เงินกับสินค้าประเภทน้ำมันเชื้อเพลิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.80 และมีความคิดเห็นว่าได้รับวงเงินเพื่อเพิ่มสภาพคล่องมีความสำคัญมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.70 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ ($\bar{X} = 3.65$) ด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.52$) ด้านวงเงินสินเชื่อ ($\bar{X} = 3.87$) ด้านสิทธิประโยชน์ ($\bar{X} = 3.53$) ด้านร้านค้า ($\bar{X} = 3.43$) และด้านการให้บริการของธนาคาร ($\bar{X} = 4.02$) ได้รับการประเมินผลในระดับมาก สรุปได้ว่า การประเมินโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ทั้งหมด 6 ด้าน ที่ได้การประเมินผลจากเกษตรกรในระดับมากทุกด้าน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าผลการประเมินโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรของ ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร

คำสำคัญ: บัตรสินเชื่อเกษตรกร การประเมินโครงการ

Abstract

The study attempts to evaluation of farmer credit card project of BAAC, Kaengkhoi Branch, Saraburi Province. The subjects in this study were 359 farmers using the service of farmer credit card project of BAAC, Kaengkhoi Branch, Saraburi Province and three executives of the BAAC, Kaengkhoi Branch, Saraburi Province including branch manager and assistant branch managers. Questionnaires were distributed to the farmers whereas the interviews were administered to the executives. The statistics to analyze the data were frequency, percentage, mean and standard deviation.

Keywords: farmer credit card

¹ มหาวิทยาลัยบูรพา

² วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทนำ

ปัญหาหนี้สินที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรไทย เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของเกษตรกร จากการศึกษาของ เบญจมาภรณ์ อมรเลิศพาณิชย์ [1] พบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดหนี้ของเกษตรกรคือ การเช่าที่ดินเพื่อทำการเกษตร จำนวนสมาชิกของครัวเรือน และสาเหตุที่ทำให้เกษตรกรมีรายจ่ายมากกว่ารายได้เนื่องจากเกษตรกรได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ สมาชิกในครอบครัวมีจำนวนมากทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายจึงต้องกู้เงินทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งในปัจจุบันการดำรงชีวิตต้องอาศัยการพึ่งพาเงินตราเป็นสำคัญ เกษตรบางรายต้องเสียทรัพย์สินที่นำไปค้ำประกันการกู้ เช่น ที่ดิน บ้าน ให้กับเจ้าหนี้ที่เกษตรกรไม่สามารถใช้หนี้คืนได้ และยังพบว่าหนี้สินเกษตรกรยังเป็นหนี้สินเรื้อรังที่ไม่สามารถหลุดออกจากวงจรการเป็นหนี้ได้ อย่างเช่นเมื่อถึงกำหนดชำระหนี้ของ ธ.ก.ส. เกษตรกรจะไปกู้เงินนอกระบบแล้วมาชำระหนี้ของ ธ.ก.ส. จากนั้นเกษตรกรจะกู้เงิน จาก ธ.ก.ส. รอบใหม่เพื่อนำเงินมาใช้คืนหนี้นอกระบบดังกล่าว ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงมีนโยบายเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือเกษตรกร หนึ่งในนโยบายรัฐบาลด้านการเกษตรที่มีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรคือนโยบายโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร

โครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร เป็นนโยบายที่รัฐบาลมอบหมายให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการ โดยต้องการสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถจัดหางบจ่ายการผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพและราคาที่เป็นธรรม เพื่อลดต้นทุนการผลิตและแบ่งเบาภาระด้านการเงินของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้สะดวกเร็วขึ้น

ธ.ก.ส. มีนโยบายสร้างความพึงพอใจให้แก่เกษตรกรลูกค้าที่ใช้บริการสินเชื่อ ด้วยการอำนวยความสะดวกในการจัดซื้อปัจจัยการผลิตผ่านบัตรสินเชื่อเกษตรกร โดยธนาคารจะกำหนดวงเงินบัตรสินเชื่อ ให้แก่เกษตรกรลูกค้า และเกษตรกรลูกค้าสามารถนำบัตรสินเชื่อดังกล่าวไปใช้ชำระค่าสินค้าหรือบริการ กับทางร้านค้าที่ขึ้นทะเบียนไว้กับธนาคารผ่านระบบการตัดวงเงินตามบัตรสินเชื่อแทนการชำระด้วยเงินสด ซึ่งทำให้เกษตรกรไม่ต้องนำเงินสดชำระค่าสินค้าในทันที อีกทั้งยังเป็นการสร้างความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินจากมิฉฉาชีพได้อีกทางหนึ่ง

จากที่ได้ดำเนินโครงการมากกว่า 2 ปี มีเกษตรกรสมาชิกได้เข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาประเมินโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งได้ทำการศึกษาในพื้นที่เขตอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของเกษตรกร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้บริการบัตรสินเชื่อของสมาชิก ธ.ก.ส. สาขาแก่งคอย
2. เพื่อประเมินผลโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส. สาขาแก่งคอย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

วิธีการเก็บรวมข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากแบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรผู้ใช้บริการบัตรสินเชื่อเกษตรกรของ ธ.ก.ส. สาขาแก่งคอย โดยทำการสุ่มแบบบังเอิญหรือตามความสะดวก (Convenience Sampling) แล้วตรวจสอบแบบสอบถามว่ามีจำนวนครบ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อประกอบการสร้างแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิจัยของการวิจัยเชิงปริมาณ

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจะถูกนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Window โดยตัวแปรต่างๆ จะถูกนำมาลงรหัสเพื่อเปลี่ยนข้อมูลให้อยู่ในรูปของตัวเลขแล้วนำมาวิเคราะห์ สถิติที่ใช้คือ

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ใช้บริการบัตรสินเชื่อเกษตรกรของ ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อปี จำนวนที่ดิน สมาชิกในครัวเรือน หนี้สิน และการศึกษาผลการให้บริการของ ธ.ก.ส.ใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่และค่าร้อยละ ส่วนการประเมินผลโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร ใช้การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้จัดการสาขา ผู้ช่วยผู้จัดการสาขา และหัวหน้าหน่วยอำเภอ มาอภิปรายผลสนับสนุนในสมมติฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. วัตถุประสงค์ ผู้จัดการสาขา ผู้ช่วยผู้จัดการสาขา และหัวหน้าหน่วยอำเภอ สถานที่ที่สัมภาษณ์คือ ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแก่งคอย
2. ทำการสัมภาษณ์ และบันทึกข้อมูล
3. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การจัดทำข้อมูล (Data processing) หรือการจัดระเบียบข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาเรียบร้อยแล้ว มาจัดให้เป็นระเบียบก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์เพื่อตอบคำถาม ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. การตรวจสอบข้อมูล ว่าข้อมูลที่ได้มามีเพียงพอหรือไม่ และสามารถตอบปัญหาการวิจัยได้หรือไม่ ถ้าได้ข้อมูลไม่เพียงพอ ก็สัมภาษณ์อีกครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ
3. เมื่อตรวจสอบข้อมูลเสร็จแล้วจึงทำการรวบรวมข้อมูล ควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ข้อมูลที่นำมาทดสอบสมมติฐานและเมื่อได้ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์สรุปเบื้องต้นแล้ว จะดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เชื่อมโยงข้อมูลให้มีลักษณะเป็นแนวคิดสรุปเชิงนามธรรม เพื่อใช้อธิบาย ปรัชญาการกระทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยนำเสนอในลักษณะของการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อ 1. เพื่อศึกษาการให้บริการภายใน ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ผลการวิเคราะห์การให้บริการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พบว่าส่วนใหญ่ได้รับวงเงินบัตรสินเชื่อ 40,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 68.50 มีการใช้วงเงินกับสินค้าประเภทน้ำมันเชื้อเพลิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.80 และมีความคิดเห็นว่าได้รับวงเงินเพื่อเพิ่มสภาพคล่องมีความสำคัญมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.70

วัตถุประสงค์ข้อ 2. เพื่อประเมินผลโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งมี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวงเงินสินเชื่อ ด้านสิทธิประโยชน์ ด้านร้านค้า และด้านการให้บริการของธนาคาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$)

สรุป

การศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร เป็นการประเมินโครงการขณะที่โครงการกำลังดำเนินไป (Ongoing evaluation) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาความก้าวหน้าของโครงการเป็นช่วง ๆ และเพื่อดูว่าการดำเนินโครงการได้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรในแต่ละช่วงของการดำเนินงาน ข้อมูลสารสนเทศที่จะได้นำมาใช้เพื่อการปรับปรุงการดำเนินโครงการเพื่อให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นในช่วงระยะต่อไป [2] ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อ 1. เพื่อศึกษาการให้บริการภายใน ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย การให้บริการของธนาคารพบว่าส่วนใหญ่ได้รับวงเงินบัตรสินเชื่อ 40,001-50,000 บาท มีการใช้วงเงินในการซื้อสินค้าประเภทน้ำมันเชื้อเพลิงมากที่สุดและมีความคิดเห็นว่าการได้รับวงเงินเพื่อเพิ่มสภาพคล่องมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งผลที่ได้นั้นมีความสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่ได้ให้ข้อมูลว่าโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรมีวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในการจัดหาปัจจัยการผลิตเพื่อใช้ปัจจัยการผลิตได้ทันฤดูกาลผลิต อาจกล่าวได้ว่าผลการประเมินโครงการในด้านการให้บริการของธนาคารจากเกษตรกรผู้ใช้บริการ ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร

วัตถุประสงค์ข้อ 2. เพื่อประเมินผลโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย

1. การประเมินโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้แก่ ความสะดวกในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร เพิ่มช่องทางในการหาปัจจัยการผลิต ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และลดภาระค่าใช้จ่ายในการจัดหาปัจจัยการผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินโครงการมีความสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารของธ.ก.ส. ซึ่งได้กล่าวว่า โครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรเป็นทางเลือกให้เกษตรกรได้มีแหล่งเงินทุนในการจัดหาปัจจัยการผลิต และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรโดยเกษตรกรไม่ต้องนำเงินสดไปชำระ เพราะสามารถใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกรคู่กับบัตรประจำตัวประชาชนในการชำระค่าสินค้า ซึ่งช่วยให้เกษตรกรมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และมีความสอดคล้องกับ ชิดชนก แสนป้อ [3] ที่ได้ศึกษาผลการดำเนินโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรในพื้นที่ อำเภอสนัก้าแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ผลการประเมินโครงการในด้านวัตถุประสงค์ของโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรจากเกษตรกรผู้ใช้บริการ ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร

2. การประเมินโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ช่องทางการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ ข้อมูลข่าวสารมีความเที่ยงตรง และโครงการเข้าใจง่ายเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่าย ได้รับการประเมินอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินโครงการด้านข้อมูลข่าวสาร มีความสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ที่ได้กล่าวว่าประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสม เนื่องจากมีการให้ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการหลายช่องทาง เช่น ทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ส่วนท้องถิ่นก็มีการประชาสัมพันธ์ เช่น ทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หน่วยอำเภอเคลื่อนที่ และจากการลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่เพื่อสอบถามเกษตรกร พบว่าส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์มีความทั่วถึงและสามารถใช้บริการบัตรสินเชื่อเกษตรกรได้จริง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าผลการประเมินโครงการในด้านการให้บริการในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ที่ประเมินจากเกษตรกรผู้ใช้บริการธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร

3. การประเมินโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรด้านวงเงินสินเชื่อได้แก่ เงื่อนไขการกำหนดวงเงิน ความเหมาะสมของวงเงินที่ได้รับ และอัตราดอกเบี้ย ได้รับการประเมินอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินโครงการมีความสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ที่มีความความคิดเห็นว่า การกำหนดวงเงินบัตรสินเชื่อ

เชื่อได้กำหนดตามรายได้จากผลผลิตการเกษตร ซึ่งตั้งวงขั้นต่ำ 5,000 บาท และสูงสุดไม่เกิน 50,000 บาท ถ้าคิดตามเกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศ มีความคิดเห็นที่เหมาะสมแล้ว และดอกเบี้ยของบัตรเครดิตเชื่อมีอัตราที่เหมาะสม ดอกเบี้ยอยู่ที่ 7 บาทต่อปี และถ้าหากว่าเกษตรกรชำระเงินคืนภายในกำหนด คือภายใน 1 เดือน ก็ไม่เสียดอกเบี้ย ซึ่งจำนวนวงเงินถือว่ามีความเหมาะสมและเพียงพอในการจัดหาปัจจัยการผลิต ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าผลการประเมินโครงการในด้านเงื่อนไขการกำหนดวงเงินสินเชื่อ อัตราดอกเบี้ย และความเหมาะสมของวงเงินสินเชื่อ ของธนาคารจากเกษตรกรผู้ใช้บริการ ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการบัตรเครดิตเชื่อเกษตรกร

4. การประเมินโครงการบัตรเครดิตเชื่อเกษตรกรด้านสิทธิประโยชน์ได้แก่ สินค้าที่เข้าร่วมโครงการมีความหลากหลาย สินค้าที่เข้าร่วมโครงการตรงตามความต้องการ และความเพียงพอของปัจจัยการผลิต ได้รับการประเมินในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินมีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของ ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ที่มีความคิดเห็นว่าการให้สิทธิประโยชน์แก่เกษตรกรมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการผลิต เนื่องจากธนาคารมีการคัดเลือกร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการโดยร้านค้าที่เข้าร่วมจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดและธนาคารมีการลงพื้นที่ตรวจสอบร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการ อาจกล่าวได้ว่าผลการประเมินโครงการในด้านสิทธิประโยชน์ของโครงการ ที่ประเมินจากเกษตรกรผู้ใช้บริการ ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการบัตรเครดิตเชื่อเกษตรกร

5. การประเมินโครงการบัตรเครดิตเชื่อเกษตรกรด้านร้านค้า ได้แก่ การดูแลเอาใจใส่ลูกค้า ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ ความเพียงพอของร้านค้าที่ให้บริการ และการให้ข้อมูลของร้านค้าเกี่ยวกับสินค้าที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการประเมินในระดับมาก ตรงตามเป้าหมายของธนาคารที่ได้ที่ว่าร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการบัตรเครดิตเชื่อจะต้องมีคุณภาพ มาตรฐานตรงตามที่ธนาคารได้กำหนดไว้ อาจกล่าวได้ว่าผลการประเมินโครงการในด้านร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการ ที่ประเมินจากเกษตรกรผู้ใช้บริการ ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการบัตรเครดิตเชื่อเกษตรกร

6. การประเมินโครงการบัตรเครดิตเชื่อเกษตรกรด้านการบริการของธนาคาร ซึ่งเกษตรกรผู้ใช้บริการได้ประเมินว่าพนักงานมีความรู้เกี่ยวกับโครงการ สามารถให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง มีการดูแลเอาใจใส่ลูกค้าตลอดระยะเวลาการให้บริการ สามารถเดินทางมายังธนาคารได้สะดวก และติดต่อกับเจ้าหน้าที่ได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และความหลากหลายของช่องทางให้บริการ ได้รับการประเมินในระดับมาก มีความสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ ชัยสิทธิ์ [4] ได้ศึกษาความพึงพอใจเกี่ยวกับการให้บริการโครงการรับจำนำมันสำปะหลังปีการผลิต 2551/2552 ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จักร กลางประพันธ์ ได้ศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขามุกดาหาร และการศึกษาของ ณัฐดนัย คลล่ำ [5] ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพในการให้บริการด้านสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาชัยนาท และผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ถึงการให้บริการของธนาคาร ได้กล่าวว่ามีการให้บริการลูกค้าโครงการบัตรเครดิตเชื่อเกษตรกรมีทั้งการบริการที่สำนักงาน และการบริการภายในพื้นที่เกษตรกร และการแจ้งเตือนเกี่ยวกับโครงการมีการแจ้งเตือนถึงบ้านซึ่งถือว่าการให้บริการที่สะดวกสบาย และมีความเหมาะสม อาจกล่าวได้ว่าผลการประเมินโครงการในการให้บริการของธนาคาร ที่ประเมินจากเกษตรกรผู้ใช้บริการ ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ได้เหมาะสมต่อเกษตรกรผู้ใช้บริการโครงการบัตรเครดิตเชื่อเกษตรกร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ควรมีการประเมินโครงการอย่างสม่ำเสมอในพื้นที่ต่างๆ เพื่อศึกษาและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพสูงที่สุด
2. ควรเพิ่มจำนวนร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการ โดยให้กระจายอย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ลูกค้าในการเดินทางมาใช้บริการ
3. ผู้ดำเนินโครงการควรจัดอบรมเพื่อเพิ่มความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในด้านสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ
4. ควรเพิ่มสิทธิในการใช้บัตรเพื่อซื้อสินค้าบริโภคอุปโภค นอกเหนือจากการใช้บัตรสินเชื่อเพื่อจัดหาปัจจัยการผลิต
5. ด้านสิทธิประโยชน์ของโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรได้รับการประเมินในระดับมาก และลูกค้าเสนอว่าควรขยายสิทธิประโยชน์ให้มีความหลากหลายมากขึ้น
6. ด้านวงเงินบัตรสินเชื่อเกษตรกรได้รับการประเมินผลในระดับมาก และลูกค้ามีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มวงเงินบัตรสินเชื่อเกษตรกรให้มากขึ้น
7. ด้านการบริการได้รับผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และลูกค้าเสนอการให้บริการเสริมอื่นๆ เช่น สามารถนำบัตรสินเชื่อเกษตรกรไปกดเงินสดได้ และสามารถใช้ได้กับตู้ ATM จากข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ใช้บริการ มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหาร ธ.ก.ส.สาขาแก่งคอย ซึ่งผู้บริหารก็ได้แสดงความคิดเห็นว่าควรมีการปรับปรุงโครงการต่อไป เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของเกษตรกรได้มากที่สุด เกษตรกรได้ผลประโยชน์จากโครงการนี้สูงที่สุด และควรศึกษาเพิ่มเติมก่อนให้บริการเพิ่มโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงผลผลิตที่เกษตรกรได้รับหลังจากได้รับปัจจัยการผลิตจากโครงการ ตลอดจนรายได้ และหนี้สินของเกษตรกรว่าโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรได้แบ่งเบาภาระของเกษตรกรได้จริงหรือไม่
2. ควรมีการศึกษาถึงประเภทของเกษตรกรว่าทำการเกษตรประเภทไหน และใช้วงเงินกับสินค้าประเภทไหนมากหรือน้อย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการให้สิทธิประโยชน์แก่เกษตรกร และเพื่อเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อร้านค้าในแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- [1] บุญจามารณ์ อมรเลิศพาณิชย์. (2551). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้ของครัวเรือนในภาคเหนือของประเทศไทย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [2] พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2555). เทคนิคการประเมินโครงการ. (ม.ป.ท.): เฮ้าส์ ออฟ คอร์มิสท์.
- [3] ชิตชนก แสนป้อ. (2555). การศึกษาผลการดำเนินโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร ในพื้นที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์, เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [4] ไพฑูรย์ ชัยสิทธิ์. (2553). ความพึงพอใจเกี่ยวกับการให้บริการโครงการรับจำนำมันสำปะหลังปีการผลิต 2551/2552 ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบรบือจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- [5] ณัฐดนัย คลล้า. (2555). คุณภาพในการให้บริการด้านสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาชัยนาท. วิทยานิพนธ์, บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.